Minister Zdrowia

ZPP.050.41.2025.DL

Warszawa, 23 czerwca 2025

Pani
Małgorzata Kidawa-Błońska
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek,

odpowiadając na oświadczenie złożone przez Pana Senatora Wadima Tyszkiewicza na 34. posiedzeniu Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 14 maja 2025 r., uprzejmie proszę o przyjęcie poniższych informacji.

Odnosząc się do pytania pierwszego i drugiego uprzejmie informuję, że obecnie zakończył się termin zgłaszania uwag do projektu ustawy o zmianie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (UD 147) w ramach etapu konsultacji publicznych, uzgodnień międzyresortowych i opiniowania. Do Ministerstwa Zdrowia wpłynęły m.in. uwagi dotyczące bezalkoholowych odpowiedników napojów alkoholowych. Znaczna liczba uwag postuluje rozszerzenie projektu o wprowadzenie całkowitego zakazu reklamy piwa, a także jego bezalkoholowych odpowiedników. Uprzejmie informuję, że wszystkie zgłoszone uwagi zostaną poddane szczegółowej analizie, a dalsze etapy prac można śledzić na stronie internetowej Rządowego Centrum Legislacji.

Odpowiadając na pytanie trzecie, uprzejmie informuję, że w działaniach edukacyjno-promocyjnych prowadzonych przez Ministerstwo Zdrowia w zakresie profilaktyki chorób nowotworowych szczególna uwaga zwracana jest na spożywanie alkoholu jako czynnika ryzyka tych chorób. Dotychczasowe kampanie społeczne, mające na celu ograniczenie spożycia alkoholu, obejmowały emisje spotów w mediach ogólnopolskich (telewizja, radio), kampanie internetowe oraz reklamy na dużych tablicach zewnętrznych. Ich celem było budowanie świadomości społecznej na temat szkodliwości alkoholu, niezależnie od

telefon: +48 22 250 01 46
adres email: kancelaria@mz.gov.pl
www.gov.pl/zdrowie

ul. Miodowa 15
00-952 Warszawa

spożywanej dawki i rodzaju, oraz wskazanie na zagrożenie wystąpieniem chorób nowotworowych.

Ponadto na stronach internetowych, w mediach społecznościowych oraz w innych działaniach Ministerstwa Zdrowia na bieżąco promowany jest Europejski Kodeks Walki z Rakiem oraz program „10 dla serca". Oba programy zawierają porady i wskazówki dotyczące nie tylko profilaktyki nowotworowej, ale także chorób układu krążenia, zachęcając do ograniczenia spożycia alkoholu.

Powyższa strategia budowania świadomości społecznej na temat szkodliwego wpływu alkoholu na funkcjonowanie organizmu będzie kontynuowana i intensyfikowana w bieżącym roku.

Szereg działań z zakresu profilaktyki i edukacji publicznej w obszarze spożywania alkoholu realizowany jest na zlecenie Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom (KCPU), jednostki podległej Ministerstwu Zdrowia wyspecjalizowanej w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z uzależnieniami, w sposób systematyczny, corocznie w różnych formach, w różnym zakresie i wpisuje się w realizację Narodowego Programu Zdrowia (NPZ) w zakresie celu operacyjnego 2 „Profilaktyka uzależnień".

W ramach realizacji NPZ wspierane są działania bezpośrednie z zakresu profilaktyki selektywnej i wskazującej, szkolenia i konferencje podnoszące kompetencje kadr oraz działania nakierowane na podnoszenie jakości programów profilaktycznych i oferty pomocowej.

Odnosząc się do pytania czwartego uprzejmie informuję, że Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) wskazuje, że istnieją mocne dowody na to, że używanie e-papierosów zwiększa szanse palenia tradycyjnych papierosów około trzykrotnie (szczególnie wśród młodzieży). Długoterminowe skutki zdrowotne tych produktów są nieznane, podobnie jak skutki zdrowotne podwójnego zastosowania z paleniem papierosów. Jednak niektóre badania sugerują, że podwójne zastosowanie jest co najmniej, a może nawet bardziej, szkodliwe niż wyłączne palenie tradycyjnych papierosów.

Przykładem najnowszych badań dotyczących kwestii szkodliwości używania jednorazowych elektronicznych papierosów jest raport WHO przygotowany na dziesiątą Konferencje Państw-Stron Ramowej Konwencji Światowej Organizacji Zdrowia o Ograniczaniu Użycia Tytoniu FCTC, która miała miejsce w dniach 5-10 lutego 2024 r. w Panamie. Przedmiotowy raport wskazuje m.in., że płyny w jednorazowych elektronicznych papierosach, podgrzewane w wysokich temperaturach, tworzą nowe i słabo poznane związki chemiczne.

telefon: +48 22 250 01 46
adres email: kancelaria@mz.gov.pl
www.gov.pl/zdrowie

ul. Miodowa 15
00-952 Warszawa

Warto także zaznaczyć, że przedmiotowe produkty pozwalają na wysokie spożycie nikotyny w bardzo krótkim czasie. Istnieją dowody naukowe wskazujące, że nikotyna jest silnie uzależniającą substancją, której używanie – w szczególności przez dzieci i młodzież– może prowadzić do wielu negatywnych konsekwencji zdrowotnych.

W omawianym raporcie WHO zwraca uwagę również na kwestię ochrony środowiska naturalnego, gdyż komponenty jednorazowego elektronicznego papierosa, w szczególności obudowa, akumulator litowo-jonowy i toksyczne pozostałości chemiczne, są wyrzucane po jednorazowym użyciu, stwarzając tym samym poważne zagrożenie środowiskowe.

Powyższe uwarunkowania są szczególnie istotne, biorąc pod uwagę konieczność ograniczenia palenia wśród ludzi młodych. Dynamiczny rozwój rynku jednorazowych papierosów elektronicznych znacząco zwiększa ryzyko zwiększonego dostępu młodych ludzi do wyrobów tytoniowych. Mając to na uwadze w dniu 17 marca 2025 r. Zespół Programowana Prac Rządu włączył do wykazu prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów *projekt ustawy o zmianie ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych* (UD213), który przewiduje m.in. wprowadzenie zakazu sprzedaży jednorazowych elektronicznych papierosów. Nowelizacja ustawy z 9 listopada 1995 r. *o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych* jest konieczna ze względu na pilną potrzebę ograniczenia zjawiska używania papierosów elektronicznych jednorazowego użytku przez ludzi młodych. Wyroby te stanowią wyraźne zagrożenie dla zdrowia publicznego, w szczególności młodego pokolenia i osób niepalących, co powoduje konieczność wprowadzenia całkowitego zakazu wprowadzania do obrotu papierosów elektronicznych jednorazowego użytku.

Projektowana nowelizacja ustawy tytoniowej zakłada wprowadzenie zakazu wprowadzania do obrotu papierosów elektronicznych jednorazowego użytku. Zakazem dotyczącym papierosów elektronicznych jednorazowego użytku postanowiono objąć również papierosy elektroniczne jednorazowego użytku z płynem niezawierającym nikotyny. Zagrożenie stwarzane przez te wyroby nie jest istotnie mniejsze od wyrobów zawierających nikotynę. Popularność wyrobów bez nikotyny zwiększa ryzyko dostępu młodych ludzi do wyrobów tytoniowych w tym samym stopniu, w którym czynią to papierosy elektroniczne jednorazowego użytku.

Po zakończeniu uzgodnień wewnętrznych przedmiotowy projekt zostanie opublikowany, zgodnie z istniejącymi regułami rządowego procesu legislacyjnego, na stronach Rządowego Centrum Legislacji w zakładce– Rządowy Proces Legislacyjny. Proces ten odbywa się na podstawie uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r.– Regulamin

pracy Rady Ministrów. Wówczas, każdy zainteresowany będzie mógł się zapoznać z projektem oraz zgłosić do niego uwagi w ramach konsultacji publicznych.

Wprowadzenie zakazu sprzedaży jednorazowych elektronicznych papierosów wymaga uzyskania zgody Komisji Europejskiej, zgodnie z przepisami art. 24 ust. 3 wspominanej dyrektywy 2014/40/UE.

Niezależnie od powyższego należy również zaznaczyć, że w dniu 21 maja 2025 r. Sejm RP przyjął projekt ustawy mający na celu uregulowanie rynku płynów beznikotynowych do elektronicznych papierosów oraz woreczków nikotynowych. Zaproponowane regulacje mają za zadanie objęcie przepisami ustawowymi tzw. „płyny beznikotynowe" do elektronicznych papierosów. Wyroby te stanowią wyraźne zagrożenie dla zdrowia publicznego, w szczególności młodego pokolenia i osób niepalących.

Zaproponowane regulacje spowodują:

1) wprowadzenie zakazu ich sprzedaży osobom do 18. roku życia;
2) ograniczenie miejsc gdzie możliwe będzie ich używanie, analogicznie jak w przypadku elektronicznych papierosów z płynem zawierającym nikotynę;
3) wprowadzenie zakazu sprzedaży w automatach oraz sprzedaży na odległość (w tym przez Internet);
4) wprowadzenie zakazu reklamy i promocji;
5) konieczność zgłaszania informacji o tych wyrobach do Prezesa Biura do spraw Substancji Chemicznych;.
6) konieczność dostosowania ich składu do wymogów ustawy (np. zakazu stosowania substancji o właściwościach CMR);
7) konieczność odpowiedniego oznakowania ich opakowań.

Przedmiotowe propozycje legislacyjne są zgodne z wytycznymi dla Państw-Stron Ramowej Konwencji WHO w sprawie Ograniczania Używania Tytoniu wskazującymi na konieczność wprowadzenia dodatkowych regulacji płynów z nikotyną oraz płynów beznikotynowych do elektronicznych papierosów, dotyczących m.in. wprowadzenia zakazu ich sprzedaży osobom nieletnim, wprowadzenia zakazu reklamy, promocji i sponsorowania oraz konieczność uregulowania kwestii kanałów sprzedaży tego rodzaju produktów. Obecnie ww. projekt ustawy został przekazany pod obrady Senatu RP.

Ponadto, w dniu 2 kwietnia 2025 r., w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej została opublikowana ustawa z dnia 21 lutego 2025 r. *o zmianie ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych*, która implementuje do prawa krajowego przepisów dyrektywy delegowanej (UE) 2022/2100 z dnia 29 czerwca 2022 r. zmieniającej dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/40/UE *w odniesieniu*

do zniesienia niektórych zwolnień w przypadku podgrzewanych wyrobów tytoniowych. Przedmiotowe regulacje wprowadzają zakaz stosowania aromatów charakterystycznych, w tym aromatu mentolowego, w podgrzewanych wyrobach tytoniowych.

Odpowiadając na pytanie piąte wskazać należy, że dokumentem strategicznym z punktu widzenia zdrowia publicznego jest Narodowy Program Zdrowia na lata 2021-2025 (NPZ), ustanowiony rozporządzeniem Rady Ministrów. W NPZ wskazano cele operacyjne, wśród których znajduje się wspomniany już cel operacyjny 2 „Profilaktyka uzależnień". NPZ przewiduje także wskaźniki monitorowania poszczególnych celów operacyjnych. Dla celu operacyjnego 2 wskazano: umieralność z powodu raka płuca, całkowite spożycie alkoholu oraz rozpowszechnienie używania środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP wśród młodzieży. Odnośnie do wskaźnika „całkowite spożycie alkoholu" wskazać należy, że według danych publikowanych przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego w 2023 r. spożycie 100% alkoholu wyniosło 8,93 l *per capita*, wynik ten utrzymuje się na podobnym poziomie na przestrzeni kilkunastu ostatnich lat[1]. W latach 2022–2023 odnotowano niewielki spadek spożycia alkoholu. Jedynie podejmowanie dalszych, konsekwentnych oddziaływań o potwierdzonej skuteczności może skutkować utrzymaniem trendu spadkowego w zakresie spożycia alkoholu, a tym samym poprawą sytuacji zdrowotnej w tym zakresie.

Ponadto, w wymiarze międzynarodowym, WHO przedstawiła Globalny plan działania na rzecz alkoholu na lata 2022–2030 (ang. *Global alcohol action plan 2022-2030*), zatwierdzony przez państwa członkowskie WHO, który ma na celu ograniczenie szkodliwego spożycia alkoholu poprzez skuteczne strategie oparte na dowodach na szczeblu krajowym, regionalnym i globalnym. Określa on konkretne cele dotyczące ograniczenia spożycia alkoholu i poprawy wyników zdrowotnych, ze szczególnym uwzględnieniem zdrowia populacji i zintegrowania polityki alkoholowej z szerszymi programami zdrowia publicznego. Jednym z celów jest osiągnięcie do roku 2030 co najmniej o 20% (w porównaniu z rokiem 2010) redukcji szkodliwego spożycia alkoholu. Z całym dokumentem można się zapoznać na stronie internetowej WHO.

Z wyrazami szacunku
z upoważnienia Ministra Zdrowia
Wojciech Konieczny
Sekretarz Stanu
/dokument podpisany elektronicznie/

[1] https://kcpu.gov.pl/wp-content/uploads/2024/09/Spozycie-napojow-alkoholowych-na-jednego-mieszkanca2023.pdf.